

me: «enmig d'aquestes quatre estàncies, estava un nan molt *disforme* a natura, e tenia l'una mà al cap e l'altra al ventre, e exia-li per lo melic un raig de vi vermell molt fi e especial, e dava en un safareig qui era fet de pòfir», JoMartorell (Ag. I, 138; Riq., 111); Busa-N. 1507; però no trobo que l'existència d'aquesta forma antiga sigui prou per apartar-nos de la forma llatina i internacional *deforme*, que és la que jo recomanaria sense vacillar, de preferència a l'altra, majorment no emprant-se ni essent lícita altra forma que la del verb *deformar*.

A les Illes es va generalitzar una variant *disforjo* (per influència de *malforjat*), que, degut al caràcter que té fortament expressiu, senten els insulars com a preferible, i mereixen respecte (per més que aqueixa forma no em sembli recomanable fora de les Illes): «sols se sentia el so persistent y solitari del reclam del cassador, com modulats y monòton cant de mèrlara, per l'eco repetit; el refilet era més clar y distint així com m'acostava a la *disforja* y negra bubota del xibiu; l'havien parat a l'alzina més altiva y de més esteses branques de tota l'encontrada, vestida y recuberta, desde la terra al cim, amb rames y fullatge tallat dels altres arbres», JnRosselló (*Manyoc de Fr. Mall.*, p. 76), AMAlcover, BDLC xiv, 47; «una serpota *disforja* com un jou de bísties: no convé que s'allota s'hi atraqui», Camps Merc. (*Folk. Men.* II, 52). També s'ha usat *disforme* [DFgra.], etc. *Deformitat* [*diformitat*, Busa-N. 1507].

Enformar; *enformador* (cf. *formador* i *formó* supra). *Informar* (veg. supra JRoig a prop. de *conforme*; Busa-N. 1507). També s'havia dit *enformar* amb el mateix sentit: «parlà ab lo papa e *enformà'l* de tot lo negoci que vós sabets», doc. cancelleresc de 1304, Finke (*Acta Arag.* III, 125); però ja *informat* 1561, doc. ross. (RLR LIII, 401); *DTo.* 1647; *informació* [Busa-N. 1507; *DTo.* 1647]; *informador*; *informant*; *informatiu*, *desinformar*; *desinformació*.

Informe adj.; *informitat*. *Performar*; *performador*, *performant*, *performança*. *Preformació*; *preformatiu*, *-tiva*.

Reformar [Busa-N. 1507; *DTo.* 1647], II. *reformare* id.; *reformador* [Busa-N. 1507; Lacav.]. *Reforma* [*DTo.* 1647] i abans *reformació* [Busa-N. 1507]. *Reformable*. *Reformament*. *Reformatiu*. *Reformatori* [Làbernia 1888]; *reformista*; *reformisme*.

Transformar [Busa-N. 1507; Lacav.], II. *transformare* id.; *transformació* [Busa-N. 1507; id.]. *Transformable*. *Transformador*. *Transformatiu*. *Transformista*, *transformisme*.

Uniforme [Busa-N. 1507; Lacav.]; substantivat, per *vestit uniforme*: «minyons a sentar-ne plessa / *uniforme* portarem - per servir al Rey d'Espanya: / espardenyca blanca al peu - beta fins a mitja cama, / el barret engalanat - com a mossos de l'esquadra; / a Portugal anirem - ab l'enemic en batalla» (S. XVIII, temps de Carles III o de Carles IV), MilàF, *Romillo.*, 91.8, II. *uniformis*; *uniformitat* [Busa-N. 1507; Lacav.]; *uniformar*, *uniformable*, *uniformador*, *uniformisme*, *uniformista*. *Multiforme*; *multiformitat*.

¹ En alt-arag. ja s'usa *queso*, p. ex. a Plan de Gistau (1965). Forma vulgar mall. *formàgə* a Santanyí i alguns a Manacor (BDLC IV, 23). A Manacor els pastors ho diuen també de la substància grassa o greix de la llet (BDLC VII, 181). Per a qüestions comparatives, i d'altres, pot ser útil el treball de Gauchat sobre les denominacions del formatge en els parlars romànics de Suïssa, BGPSR, 1907, 14.

² Em deia Carles Riba (1954) que ell havia comprovat, en un facsímil de l'autògraf del Cant Espiritual, que el poeta havia escrit verament *formós*, i no pas *hermós*, com suposava Montoliu en un article seu pot anterior (a «Destino»?). De fet és sabut que Maragall havia usat *hermós* en poesies seves, i que aquesta és la forma que havien usat Verdaguer tota la vida, i Coromines i altres escr. Renaix. fins cap a 1920; ja AMAlcover ho desaprovà com a castellanisme i recomanà l'ús de *formós* (BDLC IX, 1916, 113).

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *formar*, *formable*, *formació*, *formada*, *formador*, *formaire*, *formal*, *formalet*, *formalisme*, *formalista*, *formalitat*, *formalitzar*, *formalització*, *formament*, *format*, *formatiu*, *formatge*, *formatjar*, *formatjat*, *formatjada*, *formatjador*, *formatgera*, *formatger*, *formatgeria*, *formatgenc*, *formatget*, *formatjó*, *formatjum*, *formó*, *formador*, *former*, *formeret*, *formeria*, *formós*, *formosor*, *formosura*, *formositat*, *fórmula*, *formulari*, *formular*, *formulador*, *formulista*, *formulisme*, *biforme*, *biforme*, *conformar*, *conforme*, *conformitat*, *conformable*, *conformació*, *conformadís*, *conformador*, *conformança*, *conformista*, *conformisme*, *conformement*, *disconforme*, *disconformitat*, *deformar*, *deformació*, *deformador*, *deformatori*, *deforme*, *diforme*, *disforme*, *deformitat*, *enformar*, *enformador*, *informar*, *informació*, *informador*, *informant*, *informatiu*, *desinformar*, *desinformació*, *informe*, *informitat*, *performar*, *performador*, *performant*, *performança*, *preformació*, *preformatiu*, *preformativa*, *reformar*, *reformador*, *reforma*, *reformació*, *reformable*, *reformament*, *reformatiu*, *reformatori*, *reformista*, *reformisme*, *transformar*, *transformació*, *transformable*, *transformador*, *transformatiu*, *transformista*, *transformisme*, *uniforme*, *uniformitat*, *uniformar*, *uniformable*, *uniformador*, *uniformisme*, *uniformista*, *multiforme*, *multiformitat*.

Formació, *formador*, *formal*, V. *forma* *Formaldehyd*, V. *formiga* *Formalet*, V. *forma* *Formalina*, V. *formiga* *Formar*, *format*, *formatge*, *formatgera*, *formatgeria*, *formatiu*, *formatjada*, *formatjar*, *formatjó*, V. *forma* *Forment*, V. *fruit* *Formental*, V. *forment* (FRUIT) i *ferro* *Formentar* 'picar les pedres --': deu haver-hi malentès semàntic i una pronúncia vulgar dissimilada **for(a)mentar* < *foramentar* *Formentar*, V. *ferment* (FERVENT) *Formenter*, V. *forment* (FRUIT) L'etimologia de *Formentera* a base de *forment* és falsa i la de *Formentor* en AlCM ni es pot pendre seriosament; per a les veritables PROMONTORIA, PROMONTORIUM, vegeu Coromines, E. T. C. II,